ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
25 Σεπτεμβρίου 1985 *

Στην υπόθεση 201/84,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Tribunal de grande instance της Ορλεάνης προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Procureur de la République

και

Jean-Pierre Gontier,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, στοιχείο στ), 5, 30 και 36 της Συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore, T. Koopmans, K. Bahlmann και T. F. O'Higgins, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Sir Gordon Slynn
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο A. Sacaze, δικηγόρος Ορλεάνης και ο Ph. Jousset, δικηγόρος Laval, για τον J.-P. Gontier, κατηγορούμενο στην κύρια δίκη,

— οι εκπρόσωποι της γαλλικής κυβέρνησης J. C. Antonetti και S. C. de Margerie, επικουρούμενοι από την I. Knock, υπάλληλο διοικήσεως, για τη γαλλική κυβέρνηση,

— ο D. Jacob, εκπρόσωπος της Επιτροπής, επικουρούμενος από τη N. Coutrelis, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, για την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Μαΐου 1985,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα πραγματικά περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με απόφαση της 27ης Ιουνίου 1984, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Αυγούστου 1984, το Tribunal de grande instance της Ορλεάνης υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, στοιχείο στ), 5, 30 και 36 της Συνθήκης ΕΟΚ, προκειμένου να εκτιμήσει αν συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο εθνική κανονιστική ρύθμιση που επιβάλλει κατώτατη τιμή πωλήσεως των καυσίμων στον καταναλωτή.

2 Τα ερωτήματα ανέκυψαν στο πλαίσιο ποινικής διώξεως κατά του Jean-Pierre Gontier, υπό την ιδιότητά του ως υπευθύνου της υπεραγοράς Leclerc του Olivet, η οποία εκμεταλλεύεται πρατήριο βενζίνης. Ο Gontier κατηγορείται ότι ακολούθησε πρακτική εκπτώσεων, επί των ισχυουσών οριακών τιμών λιανικής πωλήσεως των καυσίμων, ανώτερων από τα ανώτατα ποσά εκπτώσεων που καθόριζε η ισχύουσα το μήνα Μάιο 1984 κανονιστική ρύθμιση.

3 Ο κατηγορούμενος στην κύρια δίκη δεν αμφισβητεί την αντικειμενική υπόσταση των προσαπτόμενων σ' αυτόν πραγματικών περιστατικών, ζητεί όμως την απαλλαγή του, υποστηρίζοντας ότι τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια εκπτώσεων που δεν είχε τηρήσει στηρίζονταν στην υπουργική απόφαση 83-58/Α, της 9ης Νοεμβρίου 1983, περί λιανικής τιμής πωλήσεως των καυσίμων, κανονιστική ρύθμιση που ήταν ασυμβίβαστη προς το κοινοτικό δίκαιο, ειδικότερα δε προς τα άρθρα 3, στοιχείο στ), 5 και 30 της Συνθήκης ΕΟΚ, και τη θέσπιση της οποίας δεν δικαιολογούσε κανένας από τους προβλεπόμενους από το άρθρο 36 της Συνθήκης λόγους.

4 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το εθνικό δικαστήριο έκρινε αναγκαίο να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

« Τα άρθρα 3, στοιχείο στ), και 5 της Συνθήκης της 25ης Μαρτίου 1957 περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας έχουν την έννοια ότι απαγορεύουν σε ένα κράτος μέλος τη νομοθετική ή κανονιστική θέσπιση κατωτάτων τιμών διατιμήσεως κατά την πώληση της βενζίνης σούπερ και της απλής βενζίνης;

Μπορεί ο καθορισμός τέτοιων κατώτατων τιμών να συνιστά ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών ή μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης και να θεωρηθεί κατά την έννοια του άρθρου 36 της Συνθήκης ως ανταποκρινόμενος σε επιτακτική ανάγκη δημοσίας τάξεως; »

5 Με την απόφασή του της 29ης Ιανουαρίου 1985 (στην υπόθεση 231/83, Cullet, Συλλογή 1984, σ. 315). Το Δικαστήριο προέβη ήδη στην εξέταση των ζητημάτων που αφορούν την ερμηνεία των άρθρων 3, στοιχείο στ), 5 και 30 της Συνθήκης ΕΟΚ. Το επίδικο σύστημα τιμών, αντικείμενο της διαφοράς στην κύρια δίκη, είναι το ίδιο που αποτέλεσε αντικείμενο της υπόθεσης 231/83, με τη διαφορά ότι η υπουργική απόφαση 83-58/Α, της 9ης Νοεμβρίου 1983, η οποία ισχύει για τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης, διηύρυνε για την απλή και τη βενζίνη σούπερ τα περιθώρια μειώσεως των οριακών τιμών λιανικής πωλήσεως που είχαν καθοριστεί κατ' εφαρμογή της ισχύουσας εθνικής κανονιστικής ρύθμισης. Πάντως, το στοιχείο αυτό δεν είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να θέτει ζητήματα διαφορετικά από εκείνα που επέλυσε η προαναφερθείσα απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 1985, όσον αφορά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.

6 Με την απόφασή του αυτή, το Δικαστήριο έκρινε ότι:

— τα άρθρα 3, στοιχείο στ), και 5 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν αντιτίθενται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση που προβλέπει τον καθορισμό από τις εθνικές αρχές κατώτατης λιανικής τιμής πωλήσεως των καυσίμων, και ότι

— το άρθρο 30 της Συνθήκης αντιτίθεται σε τέτοιας φύσεως κανονιστική ρύθμιση, όταν η κατώτατη τιμή καθορίζεται με αφετηρία μόνο τις τιμές παραλαβής από τα εγχώρια διυλιστήρια, αυτές δε οι τιμές παραλαβής συνδέονται με την ανώτατη τιμή, η οποία υπολογίζεται βάσει μόνο των τιμών κόστους των εγχώριων διυλιστηρίων σε περίπτωση κατά την οποία οι τιμές στις ευρωπαϊκές αγορές καυσίμων αποκλίνουν περισσότερο από 8 % από τις τελευταίες.

7 Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 36 της Συνθήκης, το Δικαστήριο έκρινε με την ίδια απόφαση ότι νομοθεσία που επιβάλλει κατώτατη τιμή στα καύσιμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται σε στόχο δημόσιας τάξης κατά την έννοια του άρθρου αυτού.

8 Επειδή κανένα νέο στοιχείο δεν ανέκυψε στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης, για τις απαντήσεις που πρέπει να δοθούν στο Tribunal de grande instance της Ορλεάνης, καθώς και για τους λόγους που υπαγόρευσαν τις συγκεκριμένες απαντήσεις, το Δικαστήριο παραπέμπει στο κείμενο της προαναφερθείσας απόφασης της 29ης Ιανουαρίου 1985, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Επί των δικαστικών εξόδων

9 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η γαλλική κυβέρνηση και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με απόφαση της 27ης Ιουνίου 1984 το Tribunal de grande instance της Ορλεάνης, αποφαίνεται:

1) Τα άρθρα 3, στοιχείο στ), και 5 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν αντιτίθενται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση που προβλέπει τον καθορισμό από τις εθνικές αρχές κατώτατης λιανικής τιμής πωλήσεως των καυσίμων.

2) Το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ αντιτίθεται σε τέτοιας φύσεως κανονιστική ρύθμιση όταν η κατώτατη τιμή προσδιορίζεται με αφετηρία μόνο τις τιμές παραλαβής από τα κρατικά διυλιστήρια και οι τιμές αυτές συνδέονται με την ανώτατη τιμή, η οποία υπολογίζεται με βάση μόνο τις τιμές κόστους των κρατικών διυλιστηρίων, σε περίπτωση που οι τιμές στις ευρωπαϊκές αγορές καυσίμων αποκλίνουν περισσότερο από 8 % από τις τελευταίες.

3) Νομοθεσία που επιβάλλει κατώτατη τιμή στα καύσιμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται σε στόχο δημόσιας τάξεως κατά την έννοια του άρθρου 36 της Συνθήκης ΕΟΚ.

Bosco Pescatore

Koopmans Bahlmann O'Higgins

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Σεπτεμβρίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του τέταρτου τμήματος

G. Bosco